

DOMBÓVÁR

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

HELYI HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERVHEZ

2010.
Székesfehérvár

DOMBÓVÁR
KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS
HELYI HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERVHEZ

Készítette:

JUGLANS ALBA Mérnöki Iroda Bt.

Enyedi-Egyed Szilvia
okl. építőmérnök, térinformatikai szakmérnök
Szakértői szám: W-V-12/07-0671
Szakértői szám: SZKV/07-0671

Diószegi András
okl. építőmérnök
okl. környezetirányítási szakértő

Munkaszám: KÉ-4/2010

Székesfehérvár
2010. február

A dokumentáció szerzői jogi védelem alá esik, a dokumentáció bármely részének, vagy a dokumentáció egészének másolása és sokszorosítása kizárólag a szerzők engedélye alapján történhet.

®Copyright

TARTALOMJEGYZÉK

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATA.....	5
1.1. ELŐZMÉNYEK.....	5
1.2. KAPCSOLÓDÁS A TERVEZÉSI FOLYAMAT MÁS RÉSZEIHEZ	6
1.3. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSE SORÁN TETT JAVASLATOK HATÁSA A TERV ALAKULÁSÁRA	6
1.4. A KÖRNYEZET VÉDELMEÉRT FELELŐS HATÓSÁGOK VÉLEMÉNYÉNEK FIGYELEMBE VÉTELE A TERV KÉSZÍTÉSE SORÁN	7
1.5. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSÉHEZ FELHASZNÁLT ADATOK FORRÁSAI, A FELMERÜLT BIZONYTALANSÁGOK	7
2. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV RÖVID ISMERTETÉSE	8
2.1. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV TARTALMÁNAK RÖVID ISMERTETÉSE	8
2.1.11 <i>Jelenlegi állapot</i>	8
2.2.1. <i>A tervezett állapot</i>	10
2.2. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV ÖSSZEFÜGGÉSE MÁS RELEVÁNS TERVEKKEL	12
2.3. A TERVVÁLTOZATOK KÖZÖTTI VÁLASZTÁS INDOKAI	13
3. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK VIZSGÁLATA.....	13
3.1. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV CÉLJAINAK ÖSSZEVETÉSE A TERV SZEMPONTJÁBÓL RELEVÁNS KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI CÉLOKKAL	13
3.2. KÖRNYEZETVÉDELMI CÉLOK ÉS SZEMPONTOK FIGYELEMBE VÉTELE A TERVBEN	14
3.3. A TERV CÉLJAINAK EGYMÁS KÖZTI, ILLETVE A RELEVÁNS TERVEK CÉLJAIVAL VALÓ KONZISZTENCIÁJA KÖRNYEZETVÉDELMI SZEMPONTBÓL.....	14
3.4. A JELENLEGI KÖRNYEZETI ÁLLAPOT ISMERTETÉSE	16
3.4.1. <i>Ellátási rendszerek, infrastruktúra</i>	16
3.4.2. <i>A környezeti elemek és rendszerek állapota</i>	16
3.4.3. <i>A fejlesztési terület környezeti állapotát jellemző egyéb tényezők</i>	21
3.4.4. <i>A fennálló környezeti konfliktusok, problémák</i>	22
3.5. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV MEGVALÓSULÁSÁVAL KÖZVETLENÜL, VAGY KÖZVETVE KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK	22
3.5.1. <i>Természeti erőforrások közvetlen igénybevétele, és a környezeti elemek terhelése a hulladékgazdálkodási terv megvalósítása során</i>	22
3.5.2. <i>Környezeti következménnyel járó társadalmi, gazdasági folyamatokat ösztönző tényezők a módosított szabályozási terv megvalósítása során</i>	23
3.6. A MÓDOSÍTOTT SZABÁLYOZÁSI TERV MEGVALÓSÍTÁSÁVAL JÁRÓ KÖRNYEZETI HATÁSOK	24
3.6.1. <i>Környezeti igénybevétel, illetve terhelés</i>	24
3.6.2. <i>A hulladékgazdálkodási terv megvalósítása során fellépő közvetett hatások bemutatása</i>	27
3.7. A HELYI HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV ÉRTÉKELÉSE A KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ALAPJÁN	28
4. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN FELLÉPŐ, KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOKRA VONATKOZÓ INTÉZKEDÉSEK ÉS JAVASLATOK	28
4.1. A TERMÉSZETI KÖRNYEZET ÁLLAPOTÁNAK MEGŐRZÉSE ÉS JAVÍTÁSÁRA SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	28
4.1.1. <i>A levegő minőségének javítása a fejlesztési területen</i>	28
4.1.2. <i>A talaj állapotának megőrzéséhez javításához szükséges intézkedések</i>	29
4.1.3. <i>A fejlesztési terület felszíni és felszín alatti vizeivel kapcsolatos intézkedések</i>	29
4.1.4. <i>Az élővilág és a táj változatosságának megmaradását és fejlesztését szolgáló intézkedések</i>	29
4.2. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉS AZ INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS KÖRNYEZETVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK.....	30
4.2.1. <i>A zöldfelületekkel kapcsolatos feladatok</i>	30
4.2.2. <i>A fejlesztési terület hulladékgazdálkodásának fejlesztéséhez kapcsolódó feladatok</i>	30

4.2.3. Az épített környezet elemeinek védelme	30
4.2.4. Az infrastruktúra fejlesztésével kapcsolatos feladatok.....	30
4.3. A LAKOSSÁG KÖRNYEZETTUDATOS GONDOLKODÁSMÓDJÁNAK KIALAKÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	30
5. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV ÁLTAL BEFOLYÁSOLT MÁS TERVEKBEN FIGYELEMBE VEENDŐ INTÉZKEDÉSEK, FELTÉTELEK, SZEMPONTOK	31
6. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOK MONITOROZÁSÁRA VONATKOZÓ JAVASLATOK.....	31
7. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ.....	31
TÉRKÉPMELLÉKLET.....	33

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATA

1.1. ELŐZMÉNYEK

Dombóvár város hulladékgazdálkodási tervének (továbbiakban Terv) elkészítéséért a települési önkormányzat a felelős, a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. Törvény 35.§ (1) bekezdése alapján.

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 37. § (1.) bekezdése alapján:

„A különböző szintű hulladékgazdálkodási terveket - kidolgozói - hat évre készítik el és 3 évente beszámolót állítanak össze az abban foglaltak végrehajtásáról. A terveket a Nemzeti Környezetvédelmi Programban, a tervezési területre vonatkozó környezetvédelmi programban, a terület- és településfejlesztési, valamint terület- és településrendezési dokumentumokban foglaltakkal összhangban kell kialakítani.”

A hulladékgazdálkodási tervdokumentáció elkészítésével és összeállításával Dombóvár Város Önkormányzata az MKM Consulting Zrt.-t (Pécs, 7621, Király utca 66. I. em. 101.) bízta meg.

A dokumentáció 2009 áprilisában elkészült, és a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség részére benyújtásra került.

A Környezetvédelmi Felügyelőség 76970/2009. iktatószámú véleményében a hulladékgazdálkodási terv kiegészítéseként környezeti értékelés elkészítését kérte az Önkormányzattól.

A környezeti értékelés elkészítésével Dombóvár Város Önkormányzata a Juglans Alba Bt.-t (8000 Székesfehérvár, Budai út. 75.) bízta meg.

Jogszabályok jegyzéke

Az egyes tervek, így közöttük a hulladékgazdálkodási tervek környezeti vizsgálatát a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 1.§ (2) bekezdés a) pontja szabályozza. A jelenlegi környezeti értékelés a rendelet 4. számú mellékletében előírt tartalmi követelményeket követi.

1. számú táblázat: A környezeti értékelés készítése során figyelembe vett jogszabályok jegyzéke

Sorszám	Jogszabály megnevezése
1.	1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól
2.	1996. évi LIII. törvény a természet védelméről
3.	1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
4.	2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról
5.	2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelméről
6.	2007. évi CXXIX. Törvény a termőföld védelméről
7.	2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről
8.	220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól
9.	219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről
10.	6/2009. (VI. 2.) KöM-EüM-FVM-KHVM együttes rendelet a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről
11.	123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási rendszerek védelméről

12.	38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet a közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetéséről
13.	21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról
14.	4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről
15.	248/2007 (X. 29.) Korm. rendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól
16.	93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés kibocsátás ellenőrzésének módjáról
17.	27/2008. (XII. 3.) KöM-EüM együttes rendelet a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról
18.	14/2001. (V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről
19.	4/2004. (IV. 7.) KvVM-ESzCsM-FVM együttes rendelet a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet módosításáról
20.	45/2004. (VII. 26.) BM-KvVM együttes rendelet az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól
21.	253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről
22.	18/2001. (X. 18.) NKÖM rendelet a régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálójára anyagi elismerésének részletes szabályairól
23.	96/2009. (XII. 9.) OGY határozat a 2009-2014 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról
24.	126/2003. (VIII. 15.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási tervek részletes tartalmi követelményeiről
25.	110/2002. (XII. 12.) OGY határozat az Országos Hulladékgazdálkodási Tervről

1.2. KAPCSOLÓDÁS A TERVEZÉSI FOLYAMAT MÁS RÉSZEIHEZ

Jelen környezeti értékelés a 2009. áprilisában elkészült Helyi hulladékgazdálkodási terv részeként kezelendő. A környezeti értékelés a hulladékgazdálkodási terv alapadatainak felhasználásával készült, figyelembe véve Dombóvár Város Önkormányzata Képviselőtestületének a településre vonatkozó 10/2008.(II. 27.), 28/2008. (V. 22.), 31/2009.(IX. 10.) (egyes önkormányzati rendeletek jogharmonizációs célú módosításáról) rendelettel módosított 2/2006. (II. 20.) rendeletét valamint a térségre vonatkozó Szabályozási tervet. A környezeti értékelés során figyelembe vettük a jelenleg érvényben lévő Országos hulladékgazdálkodási tervben, a Megyei Hulladékgazdálkodási tervben és a Nemzeti Környezetvédelmi Programban valamint a Dombóvári Kistérség Környezetvédelmi programjában leírtakat.

1.3. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSE SORÁN TETT JAVASLATOK HATÁSA A TERV ALAKULÁSÁRA

A Hulladékgazdálkodási terv kidolgozása során a tervekészítők különös tekintettel voltak az érdekeltek javaslataira.

A tervezés során figyelembe vették a felmerült javaslatokat, az érdekelt felek igényeiket, érdekeiket. Az előkészítési fázisban a közszolgáltatók által tett javaslatokat áttanulmányozták. Ezek kedvező tapasztalatait beépítve, valamint a vonatkozó jogszabályok követelményeit és az érintettek véleményét figyelembe véve készítették el a végzetes változatot.

1.4. A KÖRNYEZET VÉDELMEÉRT FELELŐS HATÓSÁGOK VÉLEMÉNYÉNEK FIGYELEMBE VÉTELE A TERV KÉSZÍTÉSE SORÁN

A hulladékgazdálkodási terv elkészítése kapcsán számos kérdésben volt szükség hatósági egyeztetésre. Bevont hatóságok:

- Dél-Dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség – környezetvédelmi engedélyeztetés, IPPC
- Közép-Dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség – környezetvédelmi engedélyeztetés
- Dombóvár Város helyi hulladékgazdálkodási terve – MKM Consulting Zrt.
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Tolna Megyei Intézet
- Miniszterelnöki Hivatal – finanszírozás, projektbeszámoló
- Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Fejlesztési Igazgatósága – finanszírozás, projektmenedzsment
- KvVM szakmai főosztályok – program tartalmának szakmai egyeztetése
- KvVM által megbízott tanácsadó cégek – tenderkiírás, regionális programok összehasonlító elemzése
- JASPERS (2008. augusztus -2009. április)

1.5. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSÉHEZ FELHASZNÁLT ADATOK FORRÁSAI, A FELMERÜLT BIZONYTALANSÁGOK

A helyi hulladékgazdálkodási terv elsősorban az önkormányzat által szolgáltatott adatokon alapulnak. A hiányzó adatok kapcsán közszolgáltató vállalatok, a Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, egyéb hulladékgazdálkodásban illetékes szolgáltatók is megkeresésre kerültek. A terv készítése során a Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Projekt legfrissebb változatát is felhasználták a terv készítői (megvalósíthatósági tanulmány, pénzügyi-gazdasági elemzés).

A helyi hulladékgazdálkodási terv elkészítése érdekében, összhangban a *hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvénnyel*, illetve a *126/2003. (VIII.15.) kormányrendelet – A hulladékgazdálkodási tervek részletes tartalmi követelményeiről – rendelkezéseivel*, figyelembe véve a *15/2003. (XI.7.) KvVM rendeletet – A területi hulladékgazdálkodási tervekről*, valamint a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által kiadott „Segédlet a helyi hulladékgazdálkodási tervek készítéséhez” elnevezésű dokumentumot, kérdőív készült, mely az illetékeseknek megküldésre került.

A települési önkormányzat, a Dombóvár és Környéke Víz- és Csatornamű Kft, az Öko-Dombó Kft, a KOVI-95 Kft. munkatársaival, valamint további illetékesekkel mind személyes, mind telefonos kapcsolattartás során az adatok egyeztetésre kerültek. Az adatok összegyűjtése után kezdődött meg a meglévő adatok kiértékelése, a célok, prioritások meghatározása, illetve a célok elérését szolgáló cselekvési programok ütemtervének kialakítása. Az így elkészült helyi hulladékgazdálkodási tervet további egyeztetések után a települési önkormányzat fogadta el és hagyta jóvá.

Jelen környezeti értékelés a hulladékgazdálkodási terv készítés alapadatait használja fel, amelyet a Megbízó bocsátott rendelkezésünkre.

A bizonytalanságok vizsgálata érdekében a hulladékgazdálkodási program megvalósításához kapcsolódó környezeti elemeket GIS-rendszerben vizsgáltuk.

2. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV RÖVID ISMERTETÉSE

2.1. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV TARTALMÁNAK RÖVID ISMERTETÉSE

2.1.11 JELENLEGI ÁLLAPOT

Dombóvár Város Tolna megye délnyugati csücskében, mintegy 30 km-re – a 61-es úton – Somogy megye székhelyétől, Kaposvártól keletre fekszik. Baranya megye központjától, Pécsről mintegy 45 km-re északra található. A harmadik legnagyobb város, a Tolna megyei megyeszékhely, Szekszárd, tőle keletre 65 km-re fekszik. A település a 61-es és a 611-es számú utakon keresztül közelíthető meg. Dombóvár fontos vasúti csomópont, itt válik szét a Budapest-Gyékényes és Budapest-Pécs villamosított vasútvonal.

Magyarország természetföldrajzi felosztása (MTA 1990) alapján Dombóvár a Dél-Külső-Somogy kistájhoz tartozik. Ez a kistáj a Kapos balparti vízgyűjtője, amelyre a széles, közel sík dombhátak és a közöttük É-D-i irányban húzódó, D felé kiszélesedő tágas völgyek a jellemzők. A területet behálózó csermelyek, patakok a Kapos folyóba torkollanak. A Kaposba folyó patakok közül a legjelentősebb a Konda-patak, ami a város területét kettészeli. Dombóvár éghajlata átmenet a Nyugat-Dunántúl és az Alföld éghajlata között. Hőmérsékleti különbség a Kapos-völgy és a magasabb külső-somogyi pannontábla hőmérsékletjárásában mutatható ki. A fagyos napok száma 90 körül mozog. A júliusi középhőmérséklet + 20-21 °C körül alakul. A napfénytartam is kedvező, átlaga 1950-2000 óra. Az évi átlagos csapadékmennyiség 32 év átlagában (1928-1960) 713 mm, amely egyenletes eloszlás esetén mezőgazdasági termelés számára elegendő.

Dombóvár környékére a jó minőségű csernozjom talaj jellemző. Az alapkőzet mésztartalmú lösz. A talaj szerkezete morzsalékos és lefelé világosodik.

A település területe 78,48 km², a lakosság száma 2008. januárjában 20 186 fő volt. A lakónépesség száma csökkenő tendenciát mutat, ami a születéshez képest a nagyobb mértékű halálozásnak köszönhető. Ezt a mutatót erősíti a kivándorlás jelenléte.

A városban 8.310 lakás található, vezetékes víz a lakások 100 %-ában van. A vezetékes gáz 3.875 lakásban került bevezetésre, közüzemi szennyvízcsatorna hálózat 41,0 km hosszan került kiépítésre a településen. A közüzemi vízvezeték-hálózat 120,7 km. A villamos energiát fogyasztó háztartások száma 8.310.

A városban élő lakosság háztáji gazdálkodása a település szerkezetéhez igazodva csak a perem részeken, illetve a szőlőhegyen jellemző, de mértéke nem haladja meg a saját szükséglet kielégítésének igényét. Saját szükségleten felüli haszonállat tartást a Dalmand Zrt. végez.

Idegenforgalmi szempontból meghatározó szerepet tölt be Dombóvár. Kiránduló helyei közül jelentősek a város szélén található Nyerges-erdő, az országos jelentőségű tüskei horgásztavak valamint a több mint 6 hektár nagyságú, különböző hőfokú medencékkel rendelkező Gunaras Gyógy- és Strandfürdő.

2. számú táblázat A keletkező nem veszélyes hulladékok és éves mennyiségük

Hulladék	Mennyiség
Települési szilárd hulladék	5 618 (t/év)
Települési folyékony hulladék	16 900 (m ³ /év)
Kommunális szennyvíziszap	837 (t/év)
Építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	25,4 (t/év)

3. számú táblázat: Az önkormányzat felelősségi körébe tartozó, a települési szilárd hulladéktól elkülönítetten gyűjtött, kiemelten kezelendő hulladékok és éves mennyiségük

Hulladék	Mennyiség (t/év)	
Veszélyes hulladékok	Hulladékolajok	n.a.
	Akkumulátorok és szárazelemek	0,12
	Elektromos és elektronikai hulladékok	32 m ³
	Kiselejtett gépjárművek	n.a.
	Egészségügyi hulladékok	32,7
	Állati eredetű hulladékok	31,5
	Növényvédő-szerek és csomagoló eszközeik	n.a.
	Azbeszt	-
	Egyéb hulladék (festékes gőngyöleg, gyógyszer)	0,31
	Nem veszélyes hulladékok	Csomagolási hulladékok összesen
Gumi		n.a.
Egyéb hulladék		-

A hulladékkezelés jelenlegi állapota

A településről a szilárd hulladék kiszállításra kerül, mert a településen nem található hulladékkezelő telep. A **hulladék begyűjtését és elszállítását** az Öko-Dombó Kft. végzi. A keletkező szilárd hulladék mennyisége a Kárászi hulladéklerakóra kerül kiszállításra.

635 448 m³/év **kommunális szennyvíz** kerül közcsatornán elvezetésre a Dombóvár és Környéke Víz- és Csatornamű Kft. dombóvári szennyvíztisztító művének telephelyére. Ugyanide érkezik még tengelyen beszállított szippantott szennyvíz Attaláról, Dalmandról, Döbröközből, Gyulajról, Kocsoláról, Kurdról, Csomáról és Dombóvárról.

A településre nem történik szennyvíziszap be- és kiszállítás sem. A szennyvizet és a szippantott folyékony hulladékot a szolgáltató a helyi szennyvíztelepen kezeli. A szennyvíziszapot a komposztáló üzembe szállítják tengelyen hetente egyszer.

Az **építési-bontási hulladék** lerakásra kerül. A KOVI-95 Kft. Dombóváron érvényes építési engedéllyel rendelkező inert hulladéklerakót kíván üzembe helyezni várhatóan 2009 májusától. A lerakó befogadó összkapacitása 100 000 m³.

A kiemelten kezelendő hulladékok közül mindegyik kiszállításra kerül a településről. Az **egészségügyi hulladékot** a begyűjtő vállalkozás Pécsre szállítja, majd átadja a budapesti székhelyű vállalkozásnak kezelésre.

Az **állati hulladékot** az ATEV Zrt. szállítja el és kezeli Solti feldolgozó üzemében.

A **hulladékolaj, akkumulátor, szárazelem, állati eredetű hulladék, növényvédőszer és csomagolóeszközei, festékes göngyöleg és gyógyszer hulladék** szintén kiszállításra kerül a településről.

A **zöldhulladék** szintén az Öko-Dombó Kft. által kerül kiszállításra a településről. A zöldhulladék és a lomtalanítás alkalmával összegyűjtött hulladékot a kárászi lerakóra szállítják.

A településen *papír, műanyag és üveg hulladék* rendszeres szelektív gyűjtésére a kihelyezett 28 db gyűjtőponton és a házhoz menő gyűjtések során kerül sor. Az összegyűjtött hulladékot az Öko-Dombó Kft. szállítja el, így a településről kiszállításra kerül. A gyűjtőpontokról és a házhoz menő gyűjtés keretei között begyűjtött szelektív hulladék, valamint az iskolás és a Polgármesteri Hivatalban papír, műanyag mennyisége a Pécsi válogatóműbe kerül kiszállításra.

2.2.1. A TERVEZETT ÁLLAPOT

Ebben a fejezet részben a hulladékgazdálkodási tervben rögzített célokat tüntetjük fel.

A képződő hulladék mennyiségének várható alakulása

4. számú táblázat: A nem veszélyes hulladékok keletkezésének tervezett mennyisége (t/év)

Hulladék	2009 (t/év)	2011 (t/év)	2014(t/év)
Települési szilárd hulladék	6 162	6 411	6 803
Települési folyékony hulladék	16 900 m ³ /év	16 900 m ³ /év	16 900 m ³ /év
Kommunális szennyvíziszap	837	837	837
Építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	n.a.	n.a.	n.a.

5. táblázat: A képződő települési szilárd hulladék összetétele a hivatalos szabvány szerinti mérés alapján¹

Hulladék	2009 (t/év)	2011 (t/év)	2014 (t/év)
Biohulladék	2 193	2 282	2 421
Papír	464	483	512
Műanyag	867	902	957
Fém	250	260	276
Finom	1 074	1 118	1 186
Üveg	171	178	189
Éghetetlen	53	55	59
Éghető	219	228	242
Textília	283	295	313
Kompozit	86	90	95
Karton	204	212	225
Higiéniai	264	275	291
Veszélyes hulladék	34	35	37
Összesen	6 162	6 411	6 803

¹ Ez a felbontás eltér a helyi hulladékgazdálkodási terv útmutatójában közöltektől, azonban csak ez elégíti ki a jelenlegi előírásokat. Az MSZ 21420-28 és MSZ 21420-29 szabvány szerinti méréseket a Miskolci Egyetem Eljárástechnikai Tanszékének munkatársai végezték.

Hulladékcsökkentési célkitűzések

A nem veszélyes hulladékokra vonatkozó hasznosítási, ártalmatlanítási célok

- *települési szilárd hulladék*

Megteremteni a lehetőségét annak, hogy a hulladék minél nagyobb hányada kerüljön hasznosításra. A lerakást a lehető legnagyobb mértékben minimalizálni kell.

- *települési folyékony hulladék*

A folyékony hulladék megfelelő ártalmatlanításának megszervezése.

- *kommunális szennyvíziszap*

A szennyvíztelepi iszapok minél nagyobb arányú talajerő visszapótláskénti (injektálás, komposztálás) hasznosítása a mezőgazdaságban.

- *építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok*

Biztosítani kell a településen keletkező építési-bontási és egyéb inert hulladék külön gyűjtését, elszállítását és szakszerű újrahasznosítását, esetleg ártalmatlanítását.

A kiemelten kezelendő hulladékokra vonatkozó hasznosítási, ártalmatlanítási célok

- *Hulladékolajok*

A lakosság részére lehetőség biztosítása a szelektíven gyűjtött hulladék elhelyezésére. Ideiglenes tárolás szakszerű megoldása. A hulladék ártalmatlanításának megszervezése. Kapcsolódás az országos gyűjtő-hasznosító hálózathoz.

- *Akkumulátorok és szárazelemek*

Szelektív gyűjtés biztosítása körzeti hulladékudvarok kialakításának segítségével. Kapcsolódás az országos gyűjtő-hasznosító hálózathoz.

- *Elektromos és elektronikai hulladékok*

Szelektív gyűjtés biztosítása körzeti hulladékudvarok kialakításának segítségével. Kapcsolódás az országos gyűjtő-hasznosító hálózathoz.

- *Kiselejtezett gépjárművek*

Kapcsolódás az országos gyűjtő-hasznosító hálózathoz.

- *Egészségügyi hulladékok*

Nem önkormányzati tulajdonú egészségügyi intézménynél információ szolgáltatása az ártalmatlanítás lehetőségéről.

- *Állati eredetű hulladékok*

Szelektív gyűjtés biztosítása. Kapcsolódás a regionális ártalmatlanító műhöz, amennyiben a tervezési időszakban megvalósul.

- *Növényvédő szerek és csomagoló eszközök*

Szelektív gyűjtés biztosítása körzeti hulladékudvarok kialakításának segítségével.

- *Azbeszt*

Információ szolgáltatása a lakosságnak a lehetséges ártalmatlanítás módjáról. Kapcsolódás az országos azbesztmentesítési programhoz.

A csomagolási hulladékokra vonatkozó hasznosítási, ártalmatlanítási célok

- *Papír és karton csomagolási hulladék*

Szelektív hulladékgyűjtési rendszer biztosítása a hulladékok különgyűjtésének kialakításához. A nem szelektíven gyűjtött csomagolási hulladékok energetikai hasznosítási lehetőségének megteremtése.

- *Műanyag csomagolási hulladék*

Szelektív hulladékgyűjtési rendszer biztosítása a hulladékok különgyűjtésének kialakításához. A nem szelektíven gyűjtött csomagolási hulladékok energetikai hasznosítási lehetőségének megteremtése.

- *Fa csomagolási hulladék*

Energetikai hasznosítás megteremtésének lehetősége.

- *Fém csomagolási hulladék*

Anyagában történő hasznosítás, mágneses szeparációs eljárás segítségével.

- *Vegyes összetételű kompozit csomagolási hulladék*

Lerakott mennyiség csökkentése mechanikai előkészítés és energetikai hasznosítás biztosításával.

- *Egyéb, kevert csomagolási hulladék*

Lerakott mennyiség csökkentése energetikai hasznosítás lehetőségének megteremtésével.

- *Üveg csomagolási hulladék*

Szelektív hulladékgyűjtési rendszer biztosítása a hulladékok különgyűjtésének kialakításához.

- *Textil csomagolási hulladék*

Lerakott mennyiség csökkentése energetikai hasznosítás lehetőségének megteremtésével. Karitatív gyűjtések támogatása.

2.2. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV ÖSSZEFÜGGÉSE MÁS RELEVÁNS TERVEKKEL

A hulladékgyűjtési tervben bemutatott változtatások illeszkednek a település nagytávlatú tervezett területhasználatához, annak a tendenciának az erősödését mutatják, ami tervezés kezdetétől ismert és elfogadott volt, és ami a város természeti és környezeti értékeinek megóvását jelenti.

A készítés során figyelembe vett releváns tervek az alábbiak:

- Dombóvár Város Önkormányzata Képviselőtestületének 10/2008.(II.27.), 28/2008. (V.22.), 31/2009.(IX.10.) (egyres önkormányzati rendeletek jogharmonizációs célú módosításáról) rendelettel módosított 2/2006. (II.20.) rendelete a város közigazgatási területének helyi építési szabályzatáról

- Országos Hulladékgazdálkodási Terv,
- Nemzeti Környezetvédelmi Program,
- A Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Programban
- Dombóvár kistérség Környezetvédelmi Programja 2010-2015
- Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Projekt

2.3. A TERVVÁLTOZATOK KÖZÖTTI VÁLASZTÁS INDOKAI

A Dombóvár Város Helyi Hulladékgazdálkodási Tervét az MKM Consulting Zrt. készítette el. A tervben részletes vizsgálatra kerültek a célok és programok megvalósításának körülményei, költségei, műszaki, időbeli menetét jelentősen befolyásoló tényezők és a környezetvédelmi, környezetrendezési hatások összefüggései.

A hulladékgazdálkodási terv egy változatban készült a hivatkozott tervdokumentációk felhasználásával iterációs folyamat eredményeként, hiszen egy specifikus területről van szó, melynél nem volt létjogosultsága a különböző változatok vizsgálatának.

3. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK VIZSGÁLATA

3.1. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV CÉLJAINAK ÖSSZEVETÉSE A TERV SZEMPONTJÁBÓL RELEVÁNS KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI CÉLOKKAL

Dombóvár Város a települési szilárdhulladék-gazdálkodással kapcsolatos kötelezettségeinek a megoldására csatlakozott a Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Programhoz (KEOP 1.1.1.), amely Pécs Megyei Jogú Város kezdeményezésére a Pécs, Marcali, Nagyatád, Barcs, Dombóvár, Sellye és Bóly vonzáskörzetében lévő települések között jött létre.

A Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Program legfőbb előnye, hogy a hulladékgazdálkodási rendszert a környezetvédelmi, műszaki és gazdasági követelményeknek megfelelően korszerűsíti. A műszaki védelemmel nem rendelkező hulladéklerakók rekultiválásával és a korszerűtlen gyűjtőjárművek lecserélésével csökkenthető a talaj, víz és a levegő szennyezése; a lerakásra kerülő hulladékban az újrahasznosítható anyagok (csomagolóeszközök, szervesanyag) mennyisége az EU követelményeknek megfelelően lecsökkenthető.

A vizsgálat településen a hulladékgazdálkodási feladatokat a régiós tervekkel összhangban határozták meg a tervekészítők. A hasznosítható hulladékok mind nagyobb arányú tervezett visszagyűjtése a lerakásra kerülő hulladék mennyiségének csökkenéséhez vezet. A területről begyűjtött nem hasznosítható hulladékok közszolgáltatás keretében a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő hulladékkezelő létesítményekbe kerülnek, így hosszú távon sem veszélyeztetik a talajt, valamint a felszíni és felszín alatti vízkészleteket. A településen kommunális hulladéklerakó nem működik, a nem hasznosítható települési szilárd hulladékot a Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Program megvalósulását követően a kökényi hulladéklerakóra szállítják, így a települési szilárd hulladék lerakása a település környezeti állapotát nem terheli. A hulladéklerakóra kerülő települési szilárd hulladékok mennyisége a

hasznosítható hulladékok szelektív gyűjtésével csökkenthető, a lerakásra kerülő hulladék szervesanyag tartalma az EU által elfogadott szintre csökkenthető. A műszakilag nem megfelelő hulladéklerakó rekultivációjára szintén a Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Program keretében kerül sor.

A Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Programban (NTSZMP) előírtak szerint meg kell valósítani a szennyvízberuházást. Ennek megfelelően, el kell érni, hogy minél nagyobb arányban kössenek rá az ingatlantulajdonosok a hálózatra.

Célként lett kitűzve a Hulladékgazdálkodási tervben a szennyvíztelepi iszapok minél nagyobb arányú talajerővisszapótláskénti (injektálás, komposztálás) hasznosítása a mezőgazdaságban.

Az illegális hulladéklerakások visszaszorítása érdekében az építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok legális ártalmatlanítási lehetőségének megteremtése tervezett.

3.2. KÖRNYEZETVÉDELMI CÉLOK ÉS SZEMPONTOK FIGYELEMBE VÉTELE A TERVBEN

A hulladékgazdálkodási terv megvalósulásának következtében az eddigi környezeti terhelésnél jóval kisebb terhelést okozó régiós hulladékgazdálkodási rendszer keretében kerülne sor a településen keletkezett hulladék kezelésére ill. ártalmatlanítására, figyelembe véve az Uniós, a Nemzeti illetve Régiós tervekben megfogalmazott célkitűzéseket.

A települési hulladékokra vonatkozó programok megvalósulásával nő a hasznosításra kerülő hulladékok mennyisége, ily módon a talaj, ill. a felszín alatti víz szennyezése. A szennyvízberuházás megvalósulásával a településen keletkezett szennyvíz közcsatornán kerül elvezetésre, így a talajterhelés szintén csökken.

A vizet és talajt tekintve leginkább a bolygatással, illetve a felszíni vizek esetén a szennyvízkibocsátás mennyiségének növekedésével kell számolni.

A megfelelően kialakított inert hulladék lerakó a településen található illegális lerakások megszűnéséhez vezet, ezáltal megszüntetve a talaj terhelését ill. kedvezőtlen tájlesztetkai hatását.

3.3. A TERV CÉLJAINAK EGYMÁS KÖZTI, ILLETVE A RELEVÁNS TERVEK CÉLJAIVAL VALÓ KONZISZTENCIÁJA KÖRNYEZETVÉDELMI SZEMPONTBÓL

A különböző hulladékokra vonatkozó helyi és regionális hasznosítási, ártalmatlanítási célok összehasonlítása a jelen környezeti értékelés alapját képező helyi hulladékgazdálkodási terv VI. fejezetében megtörtént. Jelen környezeti értékelés a hulladékgazdálkodási terv valamint a Kistérségi Környezetvédelmi program közötti összefüggést mutatja be

6. számú táblázat: a helyi hulladékgazdálkodási terv és a kistérségi környezetvédelmi programban Az egyes hulladéktípusokra vonatkozó hasznosítási, ártalmatlanítási célkitűzések összehasonlítása

Célkitűzés	Helyi Hulladékgazdálkodási Terv	Kistérségi Környezetvédelmi Program
Szelektív gyűjtés kiterjesztése	Szelektív hulladékgyűjtési rendszer biztosítása a hulladékok különgyűjtésének kialakításához.	<i>Hulladék-2:</i> A települési szilárd hulladék szervesanyag-tartalmának csökkentése <i>Jelleg, prioritás:</i> kötelező – I. prioritás
	Dombóvár település részét képezi a Mecsek-Dráva Szilárdhulladék Gazdálkodási Program Dombóvári körzetének, amelynek keretein belül kommunikációs projekt végrehajtására is sor kerül. Ennek célja a Mecsek-Dráva Program működésével kapcsolatos információk továbbítása a lakosság felé, a környezettudatosság fejlesztése illetve a szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése.	A szelektív hulladékgyűjtés infrastruktúrájának megteremtése, fejlesztése <i>Jelleg, prioritás:</i> ajánlott – I. prioritás <i>Leírás:</i> A szelektív gyűjtés feltételeit – a helyben tapasztalt figyelembevételével – folyamatosan javítani szükséges. Az önkormányzatoknak folyamatosan tájékoztatni kell a lakosságot a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségéről és annak környezetre gyakorolt kedvező hatásáról.
Illegális lerakások visszaszorítása	Az illegális hulladéklerakás visszaszorítása, és a legális ártalmatlanítás lehetőségének megteremtése	<i>Hulladék-5:</i> Az engedély nélküli hulladéklerakatok rendszeres felszámolása <i>Jelleg, prioritás:</i> ajánlott – II. prioritás <i>Leírás:</i> A kistérség településeinek külterületén az újonnan keletkező engedély nélküli hulladéklerakatokat rendszeresen fel kell számolni.
Inert hulladékok kezelése	Az illegális hulladéklerakás visszaszorítása, és a legális ártalmatlanítás lehetőségének megteremtése	<i>Hulladék-6:</i> Az inert hulladék szakszerű kezelése <i>Jelleg, prioritás:</i> kötelező – II. prioritás <i>Leírás:</i> A régi építmények lebontása és az újak építése során keletkező inert hulladékot a környezetvédelmi előírásoknak és az etikai szempontoknak megfelelően kell kezelni.
Folyékony hulladék kezelése	A Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és – tisztítási Megvalósítási Programban (NTSZMP) előírtak szerint meg kell valósítani a szennyvízberuházást. Ennek megfelelően, el kell érni, hogy minél nagyobb arányban kössenek rá az ingatlantulajdonosok a hálózatra.	<i>Hulladék-7:</i> A települési folyékony hulladék szakszerű kezelése <i>Jelleg, prioritás:</i> ajánlott / kötelező – I. prioritás Felül kell vizsgálni az egyedi közműpótló berendezések műszaki állapotát, s hatósági szigorral kell fellépni a nem zárt rendszerű szennyvíz-elhelyezési módszerek alkalmazása ellen.

3.4. A JELENLEGI KÖRNYEZETI ÁLLAPOT ISMERTETÉSE

3.4.1. ELLÁTÁSI RENDSZEREK, INFRASTRUKTÚRA

A városban 8.310 lakás található, vezetékes víz a lakások 100 %-ában van. A vezetékes gáz 3.875 lakásban került bevezetésre, közüzemi szennyvízcsatorna hálózat 41,0 km hosszan került kiépítésre a településen. A közüzemi vízvezeték-hálózat 120,7 km. A villamos energiát fogyasztó háztartások száma 8.310.

3.4.2. A KÖRNYEZETI ELEMÉK ÉS RENDSZEREK ÁLLAPOTA

3.4.2.1. LEVEGŐMINŐSÉG

A város helyi légszennyező forrásai

A város legjelentősebb légszennyező anyag kibocsátóit a következő táblázatok mutatják.

7.számú táblázat: Legjelentősebb nitrogén-oxid kibocsátó ipari vállalatok

Rangsor	Telephely	Mennyiség (kg/év)
1	Pannon Téglakft Téglagyár (7200 Dombóvár Kórház u. 11.)	17 838
2	Dalkia Energia Zrt. I. fűtőmű (7200 Dombóvár Árpád u. 27-29.)	15 912
3	Rutin Építőipari Fővállalkozó Vállalkozásszervező És Kereskedelmi Kft Fémszerkezet gyártó telephely (7200 Dombóvár Bajcsy-Zsilinszky u. 45.)	381
4	Máv IK. Kft. Vasútállomás (7200 Dombóvár Gyenis A. u.)	148
5	Dombóvár Város Apáczai Csere János Szakközépiskola és Kollégium Apáczai Csere János Szakközépiskola és Kollégium (7200 Dombóvár Arany János tér 19-22.)	117
6	Kipszer Vas Kft Vasszerkezetgyártó üzem (7200 Dombóvár Köztársaság u. 28.)	115

8. számú táblázat: Legjelentősebb kén-dioxid kibocsátó ipari vállalatok

Rangsor	Telephely	Mennyiség (kg/év)
1	Pannon Téglakft Téglagyár (7200 Dombóvár Kórház u. 11.)	30 000
2	Dalkia Energia Zrt. I. fűtőmű (7200 Dombóvár Árpád u. 27-29.)	912
3	Kipszer Vas Kft Vasszerkezetgyártó üzem (7200 Dombóvár Köztársaság u. 28.)	14
4	Dani Tamásné Dani Tamásné Fémöntöde (7200 Dombóvár Bajcsy-Zs. u. 7.)	14
5	Kipszer Tűh Kft Tűzihorganyzó üzem (7200 Dombóvár Köztársaság u. 28.)	8
6	József Attila Általános Művelődési Központ József Attila Általános Iskola és Művelődési Központ (7200 Dombóvár Fő utca 42-44.)	1

9. számú táblázat: Legjelentősebb szén-monoxid kibocsátó ipari vállalatok

Rangsor	Telephely	Mennyiség (kg/év)
1	Pannon Tégl Kft Téglagyár (7200 Dombóvár Kórház u. 11.)	570 630
2	Dalkia Energia Zrt. I. fűtőmű (7200 Dombóvár Árpád u. 27-29.)	2 155
3	Kipszter Tűh Kft Tüzhorganyzó üzem (7200 Dombóvár Köztársaság u. 28.)	350
4	Rutin Építőipari Fővállalkozó Vállalkozásszervező És Kereskedelmi Kft Fémszerkezet gyártó telephely (7200 Dombóvár Bajcsy-Zsilinszky u. 45.)	160
5	Máv IK. Kft. Vasútállomás (7200 Dombóvár Gyenis A. u.)	30
6	MÁV-GÉPÉSZET Zrt. Körzeti Járműfenntartási Központ (7200 Dombóvár Gyenis A. út 31.)	16
7	Kipszter Vas Kft Vasszerkezetgyártó üzem (7200 Dombóvár Köztársaság u. 28.)	15

10. számú táblázat: Legjelentősebb szilárd anyag kibocsátó ipari vállalatok

Rangsor	Telephely	Mennyiség (kg/év)
1	Pannon Tégl Kft Téglagyár (7200 Dombóvár Kórház u. 11.)	10 143
2	Cerbona Zrt. Malomüzem (7200 Dombóvár Kórház u. 4-6.)	258
3	Agrár-Béta Kft. Terményszárító (7200 Dombóvár volt birka major)	148
4	Rutin Építőipari Fővállalkozó Vállalkozásszervező És Kereskedelmi Kft Fémszerkezet gyártó telephely (7200 Dombóvár Bajcsy-Zsilinszky u. 45.)	138
5	Viessmann Kft. Fémszerkezet gyártó üzem (7200 Dombóvár Munkás tér 1.)	57
6	DMK Dombóvári Műanyagipari Kft. Műanyagáru gyártó üzem (7200 Dombóvár Kórház u. 7.)	10
7	Gemenc Autó Centrum Kft Autójavító műhely (7200 Dombóvár Köztársaság u.31/d)	6

További légszennyező forrást jelent a lakossági fűtés. A lakossági fűtés-tüzelés döntő mértékben földgáz felhasználásával történik. Esetenként fatüzelés, elektromos fűtés is előfordul. A földgáztüzelés légszennyező hatása a fűtés nélküli félévben (április-szeptember) jelentéktelen, a fűtési időben a nitrogén-oxidok koncentrációjának kis mértékű növekedését okozza.

Szennyező forrás továbbá a talajfelszínről eredő por. A durva porfrakció (10 µm átmérőnél nagyobb, ún. ülepedő por,) rövid távolságon belül kiülepedik. A község környékén mezőgazdasági munkák során, az utak környezetében az útfelszínről felverődve kerül a levegőbe. A finom porszemcsék (un. szálló por) jórészt regionális eredetűek, nem a helyi forrásokból származnak.

Háttér és alap-légszennyezettség, határértékek

Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat által működtetett manuális mérőberendezések adatai alapján a bázisévben a nitrogén-oxid koncentráció a következőképpen alakul:

11. számú táblázat: Immissziómérő állomások adatainak kiértékelése

	Bezerédj u. 14.	Kórház u. 39.	Határérték ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Éves átlag, ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	28,1	28,3	85
Maximum ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	88	73	

Immissziómérő állomás Dombóváron két helyen működik, ahol nitrogén-oxid mérése történik. a határértéket a 14/2001. (V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet 1. számú melléklete tartalmazza.

Az immissziómérő állomások adatait összevetve a határértékkal megállapítható, hogy a légszennyezettség a városban határérték alatti. A Bezerédj u.-i mérőponton egy alkalommal lépte túl a koncentráció a határértéket.

3.4.2.2. TALAJ ÁLLAPOTA ÉS IGÉNYBEVÉTELE

Dombóvár közigazgatási területének jellemző talajtípusa a mészlepedékes csernozjom talaj. Kis hányadban megtalálható még ezen a vidéken lápos réti talajok, barnaföldek ill. réti öntéstalaj.

A terület genetikus talajtérképet a *Térképmelléklet 4. számú* térképe mutatja be, a talajképző kőzetek térképet az *5. számú térkép*.

*3.4.2.3. A VIZEK ÁLLAPOTA***Felszíni vizek**

A tervezési terület legjelentősebb felszíni vízfolyásai:

- Kapos
- Kiskonda patak
- Bontavai árok

A területet behálózó csermelyek, patakok a Kapos-folyóba torkollanak. A vízfolyásokon kívül a település közigazgatási határán belül halastó, horgásztó is található.

Felszíni vízminőséget a jelenlegi hulladékgyűjtési rendszer nem veszélyeztet.

A területen található vízfolyások térképi ábrázolását, illetve a terület vízrajzát mutatja a *Térképmelléklet 3. számú térképe*.

Felszín alatti vizek

Dombóvár nitrát érzékeny zónába esik, valamint a település területe a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területen fekszik. A város területének érzékenységi térképét a *Térképmelléklet 6. számú térképe* mutatja be.

A felszín alatti vizek állapotára a jelenlegi hulladékgazdálkodási tevékenységnek nincs hatása. A felszín alatti szennyeződés érzékenységi fokozatait a *Térképmelléklet 7. számú térképén* ábrázoltuk.

A város területén sérülékeny, vagy távlati vízbázis nem található, azonban több hévízkút és gyógyvízkút is üzemel. Ezek elhelyezkedését a *Térképmelléklet 8. számú térképe* mutatja be.

Dombóvár városában az összes *szolgáltatott víz* mennyisége 670 000 m³ volt a 2008. évben. A településről 635 448 m³/év *kommunális szennyvíz* kerül közcsatornán elvezetésre a Dombóvár és Környéke Víz- és Csatornamű Kft. dombóvári szennyvíztisztító művének telephelyére. Ugyanide érkezik még tengelyen beszállított szippantott szennyvíz Attaláról, Dalmandról, Döbröközből, Gyulajról, Kocsoláról, Kurdról, Csomáról és Dombóvárról, ez a beszállítás 2008-ban összesen 16 900 m³ volt. A keletkezett szennyvízmennyiségből 17 652 m³ mennyiség nem került kezelésre, ez a mennyiség a talajban elszikkadva szennyezi a talajt ill. talajvizet.

3.4.2.4. AZ ÉLŐVILÁG ÁLLAPOTA

A természetes állapotokhoz képest jelentős változásokon ment keresztül élővilág. Napjainkban már az emberi tevékenységekkel jellemezhető térben található meg a természetes élőhelyek többékevésbé átalakult, feldarabolódott és izolálódott foltjai. Ökológiai szempontból rendkívül kedvezőtlen, hogy a kistérség területének jelentős részét agrár élőhelyek (elsősorban szántóföldi kultúrák), valamint telepített erdészeti faültetvények és származékaik (telepített nemes nyárasok, spontán terjedő akácok) foglalják el. Az agrár élőhelyek biológiai változatosága minimális, és az idegenhonos fafajokból álló erdők is sokkal fajszegényebbek, mint a hazánkban őshonos fából álló állományok. A kistérség területének legnagyobb összefüggő természetszerű élőhelye a Gyulaji-erdő. A domboldalakon és völgytalpakon (pl. Kis-Konda-patak völgye) helyenként kisebb természetközeli állapotú rétek, a mélyfekvésű, vizenyős területeken nádasok fordulnak elő, amelyek számtalan élőlény (kétéltűek, hüllők, madarak stb.) számára biztosítanak élőhelyet és táplálkozóterületet.

3.4.2.5. ÖKOLÓGIAI KAPCSOLATOK

Az élővilág fajgazdagságának fenntartása érdekében alapvető fontosságú a természetszerű élőhelyek közötti ökológiai kapcsolatok fenntartása. Ezt szolgálja a Nemzeti Ökológiai Hálózat kialakítása, fejlesztése. A dombóvári kistérség a mezőgazdaság számára igen kedvező természeti adottságokkal rendelkezik. Kistérségi szinten a mezőgazdasági területek aránya 79,6%-a, amely országos összehasonlításban kiemelkedően magas érték. Ebben az emberi tevékenységekkel jellemezhető „agrársivatagban” a természetes és természetközeli állapotú élőhelyek csak foltokban jelennek meg, többé-kevésbé degradálódva és egymástól nagymértékben izolálódva. A Nemzeti Ökológiai Hálózat legértékesebb részét képező összefüggő természetes élőhelykomplexek (magterületek) Dombóvár közigazgatási területén nem fordulnak elő, a település szerepe az ökológiai kapcsolatok megteremtésében az, hogy ökológiai folyosók révén elősegítse a magterületek közötti ökológiai kapcsolatok megteremtését. Ezt egyrészt a megszakítás nélküli, folyamatos jellegű ökológiai folyosók biztosíthatják. Ezek különböző jellegű tájak közötti összeköttetést teremtve – regionális szintű ökológiai folyosót képeznek. Az észak-déli irányban, intenzív hasznosítású szántók között, több tíz kilométer hosszan húzódó völgyek meghatározó bűvő-, szaporodó- és pihenőhelyei a

környezetükben élő állatvilágnak. Különösen jelentős a tavaszi és őszi madármozgalmakban betöltött szerepük.

A településen nemzetközi egyezményrel védett terület nem található, amit a *Térképmelléklet 9. számú térképe* jól szemléltet. Az országos védelem alatt álló területeket a *Térképmelléklet 10. számú térképe* mutatja be.

3.4.2.6. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÁLLAPOTA

Dombóváron az építészeti örökség gazdag. Az összképet sajnos jelentősen rontja, hogy az épületek állapota sok esetben nem megfelelő. A középületek karbantartását az önkormányzat pályázati pénzekből és saját forrásból igyekszik rendszeresen elvégezni.

12. számú táblázat: Dombóvári építészeti öröksége I. – műemlékek

Cím, helyrajzi szám	Név, típus	Védettség	Törzsszám	Állag	Megjegyzés
Arany János tér	Római katolikus templom	műemléki védelem	4450	jó	környezete rendezett
Arany János tér	Szentháromság-oszlop	műemléki védelem	4135	közepes	felújításra szorul
Erzsébet utca	Szent Flórián-szobor	műemléki védelem	4136	kiváló	környezete rendezett
Jókai u. 13.	Pál-ház	műemléki védelem	4137	rossz	felújításra szorul
0350	Dombói várrom(Gólyavár)	műemléki védelem	6827	rom	környezete rendezett
Szigeterdő, 1882/3	Kossuth- emlékmű	műemléki védelem	10022	jó	környezete rendezett

13. számú táblázat: A dombóvári kistérség településeinek építészeti öröksége II. – helyi védett területek és értékek

Cím, helyrajzi szám	Név, típus	Állag	Megjegyzés
Bezerédj u. 4.	Evangélikus templom Kollégium	jó	
Szabadság u. 21	Bank	jó	
Hunyadi tér 33.	Bíróság	jó	
1889/1	Dombóvár - vasútállomás	kiváló	felújított
Arany J. tér – Baross G. u.	Arany János tér – Baross Gábor u.	jó	Arany J. tér rendezett, Baross utca elhanyagolt
Bezerédj u. 4	Evangélikus templom	kiváló	
Bajcsy-Zsilinszky u. 2	Illyés Gyula Gimnázium	jó	környezete rendezett
Arany J. tér.	Korona Szálló	rossz	életveszélyes, romos
Jókai u. 1.	Lakóépület, könyvesbolt	kiváló	
Jókai u. 17.	Lakóépület	közepes	
Erzsébet u. 46	Lakóépület	rossz	omladozó, dűledező
Erzsébet u. 48.	Lakóépület	közepes	környezete rendezett
Szepessi u. 6.	Lakóépület	jó	
Dr. Riesz J. u. 3	Lakóépület	kiváló	felújított
Béke u. 10	Lakóépület	jó	
Béke u. 8.	Lakóépület	közepes	
Béke u. 6	Lakóépület	közepes	
Gyenis A. u. 6., 8.,	Lakóépület	jó	környezete rendezett

Cím, helyrajzi szám	Név, típus	Állag	Megjegyzés
10., 12.			
Dombó P. u. 9	Lakóépület	kiváló	
Bajcsy-Zs. u. 5	Mária-lak	kiváló	
Jókai u. 3.	Mentőállomás	közepes	
Bezerédj u. 2/c	Methodista egyház	kiváló	
90/1	Mozi épülete	jó	
Bezerédj u. 2/a	Óvoda	kiváló	
Bajcsy-Zs. u. 1	Református templom	közepes	
Rákóczi u.	Városi temető	kiváló	környezete rendezett
Hunyadi tér	Víztorony	jó	
Szabadság u. 16.	Volt főszolgabírói lakóépület	kiváló	környezete rendezett
Gyár u.	Volt kisvasútállomás épülete	kiváló	
Szabadság u. 12.	Volt rendőrség épülete	rossz	
Szabadság u. 14.	Zeneiskola főépülete	jó	
Szabadság u. 27.	Zrínyi I. Általános Iskola	kiváló	felújított

3.4.2.7. ÖNÁLLÓAN KEZELT HATÓTÉNYEZŐK

Hulladékkezelés és hulladékgazdálkodás

A településen keletkező hulladékok fajtajáról, ill. mennyiségéről a Hulladékgazdálkodási terv ad részletes felvilágosítást.

Zajterhelés

Zajterhelés szempontjából a hulladékgazdálkodási folyamatok közül a szennyvíztisztító mű gépi berendezéseinek zajterhelésével jelenleg is számolhatunk. Ezen zajforrás mellett meghatározó a közlekedési zajterhelés, mely a hulladékszállítás zajterhelését is magában foglalja. A városon átvezető főközlekedési útvonalak forgalma a hulladékszállítás nélkül is magas, a hulladékszállításához kapcsolódó forgalom nem éri el a forgalom 1%-át sem.

3.4.3. A FEJLESZTÉSI TERÜLET KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁT JELLEMZŐ EGYÉB TÉNYEZŐK

Vízellátás

A településen az ivóvízellátó rendszer a 60-as években kezdett kialakulni. A vízellátó rendszert a Dombóvár és Környéke Víz- és Csatornamű Kft. üzemeli.

Szennyvízelvezetés és tisztítás

A tervezési területen keletkező szennyvizet a Dombóvár és Környéke Víz- és Csatornamű Kft a dombóvári szennyvíztisztító telepre vezeti. A keletkező házi szennyvizek nem csatornán elvezetett részének elhelyezése szikkasztással történik.

Csapadékvíz-elvezetés

Dombóvár Város Önkormányzata 2000-ben adta át a Dombóvár és Környéke Víz- és Csatornamű Kft számára a csapadékcatorna üzemeltetési jogát. A csapadékvíz gyűjtése elválasztott rendszerben történik, de sok helyen - főként a belvárosban - nyilvánvaló a kapcsolata a szennyvízvezetékekkel.

3.4.4. A FENNÁLLÓ KÖRNYEZETI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK

A település környezeti állapotára vonatkozó adatok összegzése alapján megállapíthatjuk, hogy mely jellemzők adják a település erősségeit, mik okozzák a gyengeségeket, valamint milyen lehetőségek állnak rendelkezésre a település fejlesztéséhez, és milyen fenyegetéseket kell figyelembe venni a tervezés, a célok, programok meghatározása során. (SWOT-analízis.) A jellemzőket az alábbi táblázatban foglaljuk össze:

14. számú táblázat: SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
kedvező földrajzi helyzet, vasúti csomópont A Somogyi dombság hatására kialakult meteorológiai viszonyok következtében a terület mezőgazdasági termelésre alkalmas kiemelten magas a mezőgazdasági területek aránya országos viszonylatban falusi turizmus jelenléte horgásztavak jelenléte termásvíz kincs az építészeti örökség a településen igen gazdag	elhanyagolt megrongált területek (erdők, erdei utak) a turizmus alacsony népszerűtlensége hiányos szennyvíz- és csapadékvíz elvezető rendszerek magas az illegális hulladéklerakások száma elavult csatornahálózat kis kapacitású jelenlegi szennyvíztisztítótelep
Lehetőségek	Fenyegetések
inert hulladéklerakó építése logisztikai lehetőségek jobb kiaknázása szennyvíztisztítási technológia korszerűsítése a szelektív hulladékgyűjtés hatékonyságának növelése	az illegális lerakások számának további emelkedése felszíni és felszín alatti vizek a terv megvalósulásának elmaradása esetében könnyen elszennyeződhetnek

3.5. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV MEGVALÓSULÁSÁVAL KÖZVETLENÜL, VAGY KÖZVETVE KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK

3.5.1. TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK KÖZVETLEN IGÉNYBEVÉTELE, ÉS A KÖRNYEZETI ELEMEEK TERHELÉSE A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

A hulladékgazdálkodási tervben rögzített célok, programok megvalósulása során a környezetterhelést és a környezet igénybevétele várható mértékének becslését az adatok bizonytalanságának figyelembevételével az alábbi táblázatban mutatjuk be.

15. számú táblázat: A környezetterhelés várható mértékének becslése

Környezeti elemek	Hatótényezők	Közvetlen hatás	Hatásfolyamat, Közvetett hatások	Egyesített hatásterület
Levegő	Építési hulladék telephelyen történő gyűjtése	Kiporzás		A hulladékképződéssel érintett terület
	A szennyvíztisztító telep kialakítása	földmunkákból eredő kiporzás		A munkálatokkal érintett terület
	Hulladék szállítás	Gépjárművek, légszennyezőanyag kibocsátásai		A település határa
	Építési hulladék lerakással történő ártalmatlanítása	diffúz forrás kibocsátása		A munkálatokkal érintett terület
Felszíni vizek	szennyvízcsatorna kiépítés folytatása	Szennyvíz keletkezése	Keletkezett szennyvizek gyűjtése, elvezetése	A település teljes területe
	Szennyvíztisztító telep bővítése, korszerűsítése	Szennyvíz keletkezése		Zárt tárolók, csatornarendszer vezetékhalozata
Föld	szennyvíztisztító telep bővítése	Földmunkák	Kitérmetelt föld kezelése	Új területfoglalással járó területek
Épített környezet	nem releváns			
Hulladék	Hulladékok gyűjtése	Hulladékok keletkezése	Hulladékok kezelése	A fejlesztéssel érintett ingatlan határain belül
	Hulladékok szállítás	Hulladékok keletkezése		
	Inert hulladék tárolása	Hulladékok keletkezése		A település területén belül elszórtan
	Illegális lerakások	Hulladékok keletkezése		
Zaj	Inert hulladék előkezelő telep üzemeltetése	Munkagépek, technológiai berendezések zajhatása	Zajterhelés	A fejlesztéssel érintett ingatlan határain belül
Élővilág	A szennyvíztisztító telep kialakítása	Földmunkák	Élőhelyek megszűnése, helyreállítása	Létesítmények területe, a fejlesztéssel érintett ingatlan határain belül

3.5.2. KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNNYEL JÁRÓ TÁRSADALMI, GAZDASÁGI FOLYAMATOKAT ÖSZTÖNZŐ TÉNYEZŐK A MÓDOSÍTOTT SZABÁLYOZÁSI TERV MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

A Hulladékgazdálkodási tervben leírt célok és programok megvalósulásával az igényeket és a lehetőségeket összehangolva egy korszerű hulladékgazdálkodási rendszer valósul meg, mely környezetterhelő tevékenységgel nem jár, illetve nem indukál környezeti következményekkel járó társadalmi és gazdasági folyamatokat.

3.6. A MÓDOSÍTOTT SZABÁLYOZÁSI TERV MEGVALÓSÍTÁSÁVAL JÁRÓ KÖRNYEZETI HATÁSOK

3.6.1. KÖRNYEZETI IGÉNYBEVÉTEL, ILLETVE TERHELÉS

3.6.1.1. AZ EGYES KÖRNYEZETI ELEMekre VONATKOZÓ IGÉNYBEVÉTEL, ILLETVE TERHELÉS

A terv megvalósításának várható környezeti hatásai elsősorban a levegőt és a talajt, mint környezeti elemeket érintik, önálló hatótényezőként megjelenik a hulladék és a zaj.

Levegő igénybevétel, terhelés

A terv megvalósulásának időszakában levegőre gyakorolt hatást:

- az építési hulladékok telephelyen történő gyűjtése során keletkező kiporzás
- a szennyvíztisztító telep kialakítása során a földmunkákból eredő kiporzás,
- a megnövekedő gépjármű-forgalom emissziói jelentik.

A levegő minőségét szabályozó 21/2001. (II. 14.) Korm. rend. 8. §. (1) értelmében a légszennyező források üzemeltetését az elérhető legjobb technika alkalmazásával szükséges megvalósítani.

Az elérhető legjobb technika alkalmazása kiterjed:

- a hulladék beszállítás légszennyezés csökkentésére
- a tárolt hulladék kiporzásának csökkentésére
- a hulladék előkezelés (törés) kiporzásának csökkentésére

Ezen szempontok alapján a vonatkozó egészségügyi határértékek nagy biztonsággal betarthatók, így a **levegőminőségre gyakorolt hatás elviselhetőnek minősíthető.**

A vizek igénybevétele és terhelése

Vízellátás

A településen az ivóvízellátó rendszer a 60-as években kezdett kialakulni. A vízellátó rendszert a Dombóvár és Környéke Víz- és Csatornamű Kft. üzemeli.

Szennyvízelvezetés és tisztítás

Dombóvár városban a szennyvízcsatorna kiépítése nem teljes, így a tervezéssel érintett területen a csatornán el nem vezetett szennyvíz szikkasztóba kerül.

Felszín alatti vizek

A tervezett beruházás normál működése során a felszín alatti vizek gyakorlatilag nem szennyeződhetnek.

Felszíni vizek

A projekt megvalósítása során a felszíni vizek szennyezése nem valószínűsíthető. A beruházás megvalósulásával a tevékenység felszíni víz felhasználását nem tervezi.

A hulladékgazdálkodási tervben megfogalmazott célok és programok teljesülése során a felszíni és felszín alatti vizeket, mint környezeti elemeket érő hatások elviselhetőek.

A talaj igénybevétele és terhelése

A szennyvíztisztító telep építésének befejezése után, a tervezett beruházásokat talajt terhelés nem éri.

Azonban a terv megvalósulása során a talajt érő hatásokat elviselhetőnek minősítjük, tekintettel a kötelezően figyelembe veendő humuszmentési- és gazdálkodási tervekre.

Élővilág

A szennyvíztisztító telep telepítése során a növény- és állatvilág a beruházás helyén átalakul, egyes fajok élőhelye megszűnik. A területet látogató fajok előfordulása szórványos, a nagyfokú emberi zavarás miatt a fajok tolerancia képessége nagy. A szennyvíztisztító telep telepítése során átalakult állatvilág az üzemeltetés során fellépő hatásokat könnyedén képes elviselni, hiszen már csak azok a fajok maradnak meg a területen, melyek az emberi jelenlétet tolerálni képesek.

A megvalósítás fázisában élővilágot érintő hatások semlegesek

A hulladékok gyűjtése és szállítása az élővilágra hatást nem gyakorol, tehát semleges.

A volt hulladéklerakó területének rekultiválása megkezdődött. A rekultiválás részeként a területet növényzettel borítják, biztosítva ezzel egy természetközeli állapotot hoznak létre.

A rekultiváció fázisában az élővilágot érő hatások javítók

Hulladék kibocsátás és szállítás

A **szelektív hulladékgyűjtés** kiterjesztésével a hulladékok hasznosítási aránya növelhető, tehát a hulladékok gyűjtése okozta hatás **javító, a szelektív hulladékgyűjtés fokozásával a lerakásra kerülő hulladékok mennyisége jelentősen csökken.**

Az inert hulladéklerakó megépítésével az illegális lerakások száma csökkenthető. A környező településekről az inert lerakó szintén fogadhat hulladékot, ezáltal a területre beszállított hulladék mennyisége ugyan nő, de a megfelelő műszaki védelemmel ellátott lerakón az inert hulladék további kezelése megoldott, a kezelésből származó hatás **elviselhető.**

A szennyvíztisztító telep bővítésével, korszerűsítésével, a szennyvízcsatornázás befejezésével a kezeletlenül elszikkadt folyékony hulladék mennyisége csökken, tehát ezen programelem megvalósulása a hulladékkezelés szempontjából **javító hatású.**

Zajkibocsátás és terhelés

Az inert hulladék kezelő telep átadásával új üzemi zajforrás létesül, azonban a lefolytatott engedélyezési eljárások szerint káros mértékű zajterhelés nem várható.

Az új szennyvíztisztító telep szintén új üzemi zajforrás, azonban a védendő létesítmények távolsága miatt ebben az esetben sem várható határérték feletti zajterhelés kialakulása.

A berendezésekre vonatkozó zajterhelési határértékek megegyeznek a jelenlegi területre is érvényes határértékekkel, amelyek a 27/2008. (XII. 3.) KöM-EüM együttes rendelet 1. sz. melléklete szerint: **$L_{TH} = 50/40$ dB – nappal/éjjel.**

Fentiek figyelembevételével a zajterhelés elviselhető hatásnak minősül.

Épített környezet

A hulladékgazdálkodási tervben megfogalmazott célok az épített környezet állapotát nem befolyásolják, a hatás semlegesnek tekinthető.

A szennyvíztisztító telep létesítéskor, amennyiben a földmozgatás során régészeti jelenségek kerülnek elő a beruházó köteles a „Kulturális Örökség védelméről” szóló 2001. évi LXIV. Törvény 24. §-nak vonatkozó részei szerint eljárni, a kapcsolatos kötelezettségeknek eleget tenni.

A hulladékgazdálkodási terv megvalósulása során kialakításra kerülő létesítmények tájbaillőek.

Az új épületek az épített környezetre semleges hatással lesznek.

3.6.1.2. A KÖRNYEZETI ELEMELK RENDSZEREIT, FOLYAMATAIT ÉRŐ HATÁSOK

Az Önkormányzat törekszik a természet adta képbe történő lehető legkevesebb beavatkozásra. A tervezett szennyvíztisztító telep kialakítása során azonban a lefolytatandó építési tevékenységek a természetes növényvilág részleges vagy teljes megsemmisülésével járnak.

Az érintett területeken a meglévő mezőgazdasági kultúrák nyújtotta élőhelyek megszűnnek. További zöldfelületek létesítésével azonban az élővilág számára új élőhelyek alakulnak ki parkok, virágos felületek változatos élőhelyet kínálnak a fajoknak.

Tájképi, tájhasználati jellemzők

A terület egyedi jogszabály által kihirdetett védett természeti területet nem érint.

A tervezési terület szélesebb környezetét az emberi tevékenység átalakította. A területre ma részben másodlagosan kialakult, többé-kevésbé természetszerű állapotú természetes zavarástűrő növényfajok által dominált vegetáció a jellemző.

A természeti állapotfelmérés alapján megállapítható, hogy a terület kimagasló florisztikai elemet, védett természeti értéket nem tartalmaz.

3.6.1.3. A Natura 2000 TERÜLETEK ÁLLAPOTÁRA, ILLETVE A TERÜLETEN LÉVŐ ÉLŐHELYEKRE ÉS FAJOKRA IRÁNYULÓ HATÁSOK

A tervezési területen Natura 2000 terület nem található.

3.6.1.4. AZ ÉRINTETT EMBEREK EGÉSZSÉGI ÁLLAPOTÁBAN, ILLETVE ÉLETMINŐSÉGÉBEN FELLÉPŐ VÁLTOZÁSOK

A tervezett fejlesztés növeli az emberek jó közérzetét, és ezáltal életminőségük javul. A megvalósuló környezet az ott élők egészségi állapotát közvetlenül és közvetve pozitív irányba befolyásolja.

3.6.2. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN FELLÉPŐ KÖZVETETT HATÁSOK BEMUTATÁSA

3.6.2.1. ÚJ KÖRNYEZETI PROBLÉMÁK, KONFLIKTUSOK MEGJELENÉSE A MEGVALÓSÍTÁS KÖVETKEZTÉBEN

A hulladékgazdálkodási tervben leírt programok és célok megvalósulásával új környezeti problémák megjelenésére a településen várhatóan nem kell számítani.

3.6.2.2. KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS, ÉLETMÓD LEHETŐSÉGEINEK GYENGÍTÉSÉT OKOZÓ HATÁSOK

A hulladékgazdálkodási tervben meghatározott fejlesztési célok, gyengítést okozó hatást nem fejtenek ki. A tervezett fejlesztések támogatják és elvárják a környezettudatos gondolkodásmódot a lakosoktól.

3.6.2.3. A HELYI ADOTTSÁGOKNAK MEGFELELŐ TÉRSZERKEZETTŐL, TERÜLET-FELHASZNÁLÁSI MÓDTÓL VALÓ ELTÉRÉST OKOZÓ HATÁSOK

A hulladékgazdálkodási tervben meghatározott legfőbb cél, hogy a település egy korszerű hulladékgazdálkodási rendszer kialakításával a lehető legkörnyezetkímélőbb módon kezelje a településen keletkezett hulladékokat, szem előtt tartva a környezeti elemek védelmét, a biodiverzitás fenntartását. A helyi adottságoknak nem megfelelő fejlesztésekre a tervezési területen nem kerül sor.

A bemutatott változtatások illeszkednek a település nagytávlatú tervezett területhasználatához, annak a tendenciának az erősödését mutatják, ami tervezés kezdetétől ismert és elfogadott volt, és ami a község természeti és környezeti értékeinek megóvását jelenti.

3.6.2.4. A HELYI TÁRSADALMI-KULTURÁLIS, ILLETVE A GAZDASÁGI-GAZDÁLKODÁSI HAGYOMÁNYOK GYENGÜLÉSÉT OKOZÓ HATÁSOK

A társadalmi-kulturális, illetve gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengülését okozó hatást a Terv megvalósítása nem okoz.

3.6.2.5. A TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK MEGÚJULÁSÁT KORLÁTOZÓ HATÁSOK

A természeti erőforrások megújulását akadályozó hatásokkal a hulladékgazdálkodási tervben meghatározott fejlesztési célok megvalósulása nyomán nem kell számolni.

3.6.2.6. NEM HELYI TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK JELENTŐS FELHASZNÁLÁSÁT OKOZÓ HATÁSOK

Nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű felhasználása a Terv megvalósulása nyomán nem történik

3.7. A HELYI HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV ÉRTÉKELÉSE A KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ALAPJÁN

A településrendezési tervben megfogalmazott célok megvalósításával a környezeti elemeket és a környezeti elemek rendszereit, folyamatait, szerkezetét jelentős környezeti hatás nem éri. Kismértékű hatás éri a talajt, a növényzetet és a levegőt, illetve lokálisan nő a zajterhelés.

4. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN FELLÉPŐ, KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOKRA VONATKOZÓ INTÉZKEDÉSEK ÉS JAVASLATOK

A környezeti elemek védelmére, illetve a megvalósítás során a környezet terhelésének csökkentésére vonatkozó legfontosabb intézkedéseket az alábbiakban foglaljuk össze.

- A fejlesztési terület természeti környezetének állapotával kapcsolatos célok:
 - Környezeti elemek (levegő, föld, víz, élővilág) védelme
 - Tájértékek megőrzése és fejlesztése
- Környezetvédelem, épített környezet és infrastruktúra fejlesztése
 - Zöldfelületek fennmaradása és megóvása
 - Hulladékok gyűjtése szelektíven történik és korszerű rendszerhez kapcsolódik.
 - Épített környezet tájba illesztett módon kerül kialakításra
 - Közlekedési útvonalak a fejlesztési területen kialakított tevékenységhez kapcsolódnak
 - Szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése, szennyvíztisztító telep bővítése és korszerűsítése tervezett
- Környezettudatos nevelés, tudatformálás a lakosság körében

A meghatározott környezetvédelmi célok elérésével az érintett terület a környezetre nem jelent kockázatot.

4.1. A TERMÉSZETI KÖRNYEZET ÁLLAPOTÁNAK MEGŐRZÉSE ÉS JAVÍTÁSÁRA SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az alábbi fejezetekben felsorolt intézkedések az egyes környezeti elemek (levegő, föld, víz, élővilág) állapotának megőrzését, illetve javítását szolgálják.

4.1.1. A LEVEGŐ MINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA A FEJLESZTÉSI TERÜLETEN

A kialakuló terhelés enyhítésére irányuló intézkedések:

A hulladékgazdálkodási létesítmények üzemeltetése során az elérhető legjobb technika szerinti légszennyezés csökkentő intézkedéseket be kell tartani.

Tervezett intézkedések:

- Kiporzó felület locsolása
- hulladékszállító járművel leponyvázása
- védő növényzet telepítése

4.1.2. A TALAJ ÁLLAPOTÁNAK MEGŐRZÉSÉHEZ JAVÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEK

A Hulladékgazdálkodási tervben megfogalmazott egyes célok megvalósulása következtében a kijelölt területen a talaj eredeti funkciója a létesítmények helyén megszűnik.

Célszerű ún. biogazdálkodás keretében (vegyszerek mellőzésével) történő gyepkarbantartás. Ily módon a talaj állapotát a tervezett tevékenység nem veszélyezteti.

A szabad területeken a parkosítást folyamatosan biztosítják.

4.1.3. A FEJLESZTÉSI TERÜLET FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEIVEL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

A tervezési területén található felszíni vízfolyások partszakaszait és a környező területeket rendezni szükséges, természet közeli állapotát meg kell tartani. A településen figyelmet kell fordítani a talaj, illetve a felszín alatti vizek védelmére, a terület érzékeny földtani közegen helyezkedik el. A felszíni és felszín alatti vizekkel kapcsolatos szükséges intézkedések az alábbiak.

- A vízelvezetők környezetében olyan tevékenységet nem lehet folytatni, ami a vizek minőségét károsan befolyásolja.
- A vízfolyások fenntartó sávjában a 21/2006. (I. 31.) Korm. rendeletben meghatározott szabályokat kell alkalmazni.
- A vízfolyások medrét rendszeresen karban kell tartani. A karbantartási kötelezettség a tulajdonost, illetve a kezelőt terheli. A vízgyűjtő területeken hordalékfogókat kell létesíteni, melyek tisztításáról rendszeresen gondoskodni kell.
- Élővízbe csak a 6/2009. (VI. 2.) KöM-EüM-FVM-KHVM együttes rendeletben rögzített határértéket meg nem haladó megfelelő minőségű csapadékvíz vezethető.
- A csapadékvíz-elvezető rendszert ki kell építeni, folyamatos ellenőrzéséről és karbantartásáról gondoskodni kell.
- Fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a település területén ne juthasson szennyezés a talajba, mert a település érzékeny vízbázison fekszik, az érintett ivóvízbázist a talajba, illetve a felszín alatti vízbe jutó szennyezések elszennyezhetik.

4.1.4. AZ ÉLŐVILÁG ÉS A TÁJ VÁLTOZATOSSÁGÁNAK MEGMARADÁSÁT ÉS FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A terület beépítése következtében az eredeti élővilág egy része megszűnik. Ezt az állapotot az alábbi, élővilág és a táj változatosságának megmaradását és fejlesztését szolgáló intézkedésekkel próbálják ellensúlyozni:

- A hulladékgazdálkodási terv során megőrzésre került a táj természetes és természetközeli állapota, gondoskodtak a táj esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek és természeti rendszerek fennmaradásáról.
- A tervezett feladatok megvalósulása során kialakuló új élőhely közvetlen kedvező hatással lesz az alacsonyabb rendű állatokra. Ezek a fajok gyorsabban tudják elfoglalni az új biotópot.

4.2. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉS AZ INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS KÖRNYEZETVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

4.2.1. A ZÖLDFELÜLETEKKEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A tervezett fejlesztések zöldterületben változást nem okoznak, erre intézkedés meghozatala nem szükséges.

4.2.2. A FEJLESZTÉSI TERÜLET HULLADÉKGAZDÁLKODÁSÁNAK FEJLESZTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ FELADATOK

Jelen környezeti értékelés a hulladékgazdálkodási terv részét képezi. A hulladékgazdálkodás területéhez kapcsolódó feladatokat a Terv részletesen tartalmazza. Elsődleges feladatnak tekintendő:

- a teljes lakosság bevonása a szelektív hulladékgyűjtésbe
- a szelektív gyűjtés kiterjesztése
- illegális lerakások megszüntetése
- inert hulladéklerakó ill. előkezelő létesítése
- szennyvízcsatornázás folytatása
- szennyvíztisztító telep korszerűsítése, bővítése
- tudatformálás

4.2.3. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ELEMEINEK VÉDELME

A tervezett beruházások illeszkednek a település jellegéhez. A beruházás erőteljesen fokozza a település infrastrukturális kiépítettségét, a környezeti elemek terhelésének csökkenését.

4.2.4. AZ INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A hulladékgazdálkodási terv keretében az infrastruktúra fejlesztés részeként a szennyvíztisztító telep bővítését, korszerűsítését mutatják be a tervezők részletesen, ezzel elérhetővé válik, hogy a keletkezett szennyvizek a talaj szennyezése helyett egy korszerű, megfelelően tisztított szennyvízként kerüljenek a befogadóba, és ezáltal a folyékony hulladék mennyisége csökkenjen.

4.3. A LAKOSSÁG KÖRNYEZETTUDATOS GONDOLKODÁSMÓDJÁNAK KIALAKÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Publicitási intézkedések bevezetésével a lakosság körében a helyes hulladékkezelés és a szelektív hulladékgyűjtés módszereinek megismertetése és elfogadtatása, a környezettudatos magatartás népszerűsítése kiemelten fontos feladat. Az óvodától az egyetemig tudatformáló programok kidolgozása szükséges a megfelelő hulladékgazdálkodási ismeretek megszerzése érdekében. Célszerűnek tartjuk az akcióprogramok folytatását a civil szervezetek bevonásával.

5. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV ÁLTAL BEFOLYÁSOLT MÁS TERVEKBEN FIGYELEMBE VEENDŐ INTÉZKEDÉSEK, FELTÉTELEK, SZEMPONTOK

A helyi rendeletekben, programokban érvényesíteni kell a hulladékgazdálkodási tervben megfogalmazottakat.

6. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOK MONITOROZÁSÁRA VONATKOZÓ JAVASLATOK

Mivel jelentős környezeti hatást a hulladékgazdálkodási tervben megfogalmazott célok megvalósítása nem okoz, a környezeti hatások monitorozására intézkedést nem javasunk.

7. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 37. § (1.) bekezdése alapján:

„A különböző szintű hulladékgazdálkodási terveket - kidolgozói - hat évre készítik el és 3 évente beszámolót állítanak össze az abban foglaltak végrehajtásáról. A terveket a Nemzeti Környezetvédelmi Programban, a tervezési területre vonatkozó környezetvédelmi programban, a terület- és településfejlesztési, valamint terület- és településrendezési dokumentumokban foglaltakkal összhangban kell kialakítani.”

A hulladékgazdálkodási tervdokumentáció elkészítésével és összeállításával Dombóvár Város Önkormányzata az MKM Consulting Zrt.-t (Pécs, 7621, Király utca 66. I. em. 101.) bízta meg. A dokumentáció 2009 áprilisában elkészült, és a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség részére benyújtásra került.

A Környezetvédelmi Felügyelőség 76970/2009. iktatószámú véleményében a hulladékgazdálkodási terv kiegészítéseként környezeti értékelés elkészítését kérte az Önkormányzattól.

Az egyes tervek, így közöttük a hulladékgazdálkodási tervek környezeti vizsgálatát a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 1.§ (2) bekezdés a) pontja szabályozza. A jelenlegi környezeti értékelés a rendelet 4. számú mellékletében előírt tartalmi követelményeket követi.

A fentiekben elvégzett vizsgálatok és értékelés alapján a hulladékgazdálkodási terv megvalósítása csak elviselhető mértékben terheli a környezetet, határérték feletti, vagy káros környezetterhelés egyik környezeti elem esetében sem várható.

A hulladékgazdálkodási terv szervesen illeszkedik a hatályos hazai hulladékgazdálkodási előírásokhoz, valamint a kistérségi környezetvédelmi, ivóvízvédelmi és szennyvízelvezetési programokhoz.

A hulladékgazdálkodási tervben megfogalmazottak végrehajtásával a hulladékkezelési technológiák kibővülnek, előtérbe kerül a hulladékhasznosítás az eddigi lerakási gyakorlattal szemben. A szennyvíztisztító telep bővítésével a talaj és felszín alatti vizek terhelése csökken, a felszíni vizek minősége ellenőrzött körülmények magasabb színvonalon védhető.

A régi lerakó rekultivációjával a lerakó környezet rendezetté válik, egy tájidegen művi elem tájbaillesztése és potenciális környezetszennyezése megszűnik.

Székesfehérvár, 2010. február 14.

TÉRKÉPMELLÉKLET

1. számú térkép: Dombóvár közigazgatási területe	M=1:100.000
2. számú térkép: Dombóvár település részek	M=1:80.000
3. számú térkép: Vízrajz	M=1:80.000
4. számú térkép: Genetikus talajtípusok	M=1:100.000
5. számú térkép: Talajképző kőzetek	M=1:100.000
6. számú térkép: Felszín alatti közeg szennyeződés érzékenysége	M=1:100.000
7. számú térkép: Felszín alatti közeg szennyeződés érzékenységi kategóriái	M=1:100.000
8. számú térkép: Sérülékeny vízbázisok, hévízkutak, gyógyvíz kutak	M=1:80.000
9. számú térkép: Nemzetközi egyezményrel védett területek	M=1:100.000
10. számú térkép: Országos jelentőségű védett területek	M=1:100.000

